

CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL

Str. Dimitrie D. Gerota nr. 7-9, sector 2, București, cod poștal: 020027

Telefoane: 021.310.23.56, 021.316.31.34

Fax: 021.316.31.31

021.310.23.57, 021.316.31.33

Cod fiscal: 10464660

E-mail: ces@ces.ro

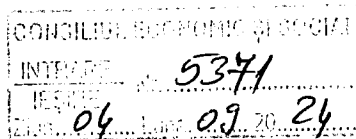
www.ces.ro

Membru fondator al Asociației Internaționale a Consiliilor Economice și Sociale și Instituțiilor Similare (AICESIS)
Membru al Uniunii Consiliilor Economice și Sociale și Instituțiilor Similare Francofone (UCESIF)

„Consiliul Economic și Social este organ consultativ al Parlamentului și al Guvernului în domeniile de specialitate stabilite prin legea sa organică de înființare, organizare și funcționare.” (Art. 141 din Constituția României revizuită)

Biroul permanent al Senatului

Bp. 441 / 6.09.2024

AVIZ

**referitor la proiectul de Ordonanță de urgență a Guvernului
pentru reglementarea unor măsuri fiscal-bugetare în domeniul
gestionării creanțelor bugetare și a deficitului bugetar pentru bugetul
general consolidat al României în anul 2024, precum și pentru
modificarea și completarea unor acte normative**

În temeiul art. 2 alin. (1) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și art. 11 lit. a) din Regulamentul de organizare și funcționare, Consiliul Economic și Social a fost sesizat cu privire la avizarea *proiectului de Ordonanță de urgență a Guvernului pentru reglementarea unor măsuri fiscal-bugetare în domeniul gestionării creanțelor bugetare și a deficitului bugetar pentru bugetul general consolidat al României în anul 2024, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative.*

CONSILIUL ECONOMIC ȘI SOCIAL

În temeiul art. 5 lit. a) din Legea nr. 248/2013 privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în ședința din data de 4.09.2024, desfășurată online, conform prevederilor Hotărârii Plenului nr.86/17.05.2022, avizează **FAVORABIL** prezentul proiect de act normativ, cu următoarele **observații**:

- considerăm că este esențial ca autoritățile să implementeze măsuri urgente de reducere și eficientizare a cheltuielilor bugetare. Atenționăm că și anul trecut Guvernul a luat măsuri similare care nu au produs efectul scontat deoarece ulterior adoptării lor au fost aduse repetate excepții și circumstanțieri;

- atenționăm, de asemenea, în privința utilizării excesive a fondului de rezervă bugetară al Guvernului similar cu anul trecut, efectul măsurii propuse va consta în redirecționarea unor sume semnificative către acest fond de rezervă. Or, există riscul ca alocările din acest fond să se facă discreționar și netransparent, motiv pentru care este de evitat alimentarea lui cu sume semnificative sau utilizarea altfel decât atunci când o situație cu totul excepțională o impune. **Una dintre condițiile importante ale aderării la OCDE este alocarea și cheltuirea transparentă a banilor publici.**
- deficitul bugetar se afla la 31.07.2024 cu 1,02 puncte procentuale peste țintele asumate de România în relația cu Comisia Europeană, iar deficitul se află pe un trend ascendent, astfel că depășirea plafonului de 88,35 miliarde lei cheltuieli, necesar pentru a ne încadra în deficitul asumat de 5%, este foarte probabilă. Încadrarea în ținta de deficit sau eșalonarea acestuia pe o perioadă mai lungă de timp, într-un eventual acord cu Comisia Europeană, presupune o reducere a cheltuielilor, într-un context în care presiunile pe bugetul de stat vin din trei surse principale: zona socială, pe fondul nevoii de creștere a veniturilor; nevoi militare, pe fondul angajamentelor în relația cu NATO, dar și al împrumuturilor deja realizate sau în curs de realizare, de exemplu pentru achiziția avioanelor F-35; și nevoi de sprijinire a sistemului fondurilor europene structurale și de investiții;
- la jumătatea anului 2024, valoarea creanțelor neîncasate era de 175.287.456.628,91 lei, cea mai mare parte a acestora fiind în zona autorităților publice locale, respectiv de 21.932.747.491,13 lei. De asemenea, 4.071.819.703,26 lei sunt creanțele care vizează asigurările sociale, 2.119.526.957,16 lei vizează fondul de șomaj și 7.934.299.095 lei vizează asigurările sociale de sănătate. După cum se poate observa, o parte consistentă a acestor creanțe are legătură cu contribuțiile sociale atașate diferitelor tipuri de contracte utilizate în sistemul economic românesc. Având în vedere valoarea acestor creanțe, **se impune analizarea rațiunilor pentru care aceste contribuții sociale nu au fost achitate, dar și impactul pe care acestea îl au asupra drepturilor sociale ale salariaților și persoanelor asimilate.** Rațiunea unei reforme este legată de faptul că, analizând numărul de contribuabili datori și comparându-l cu cel al celor buni platnici, observăm că numărul celor buni platnici este de 558.408, în timp ce numărul celor rău platnici este de 330.735 în cazul persoanelor juridice și 848.705 în cazul persoanelor fizice. **Ponderea contribuabililor rău platnici este una consistentă, iar acest lucru necesită o abordare structurală de reformă;**

- proiectul de act normativ vizează măsuri de bonificare pentru recuperarea creanțelor neîncasate, atât pentru persoanele fizice, cât și pentru cele juridice, motivul invocat fiind lipsa de lichidități, or acest lucru are un caracter discutabil. Impactul bugetar este unul pozitiv, în sensul în care, cel puțin pentru persoanele juridice, se dorește o creștere a încasărilor la bugetul de stat cu aproximativ 1,5 miliarde euro. **Proiectul nu ține cont de situația financiar-bancară și de relațiile contractuale asumate;** mai exact, rata medie a împrumuturilor bancare pentru acoperirea deficitului menționat mai sus este de aproximativ 6,6%, în condițiile în care proiecțiile de creștere economică sunt de 5,6%, aceasta din urmă fiind semnificativ supraestimată, date fiind ultimele rezultate în ceea ce privește creșterea economică;
- înțelegem că propunerea de acordare a unei bonificații de 3% pentru contribuabilii la impozitul pe profit care își achită obligațiile restante este o măsură îndreptată către bunii contribuabili. Cu toate acestea, considerăm că pentru a asigura echitatea, dacă contribuabilii care nu și-au îndeplinit la timp obligațiile fiscale beneficiază de anularea unui procent de 25-50% din obligațiile bugetare principale (pe lângă scutirea de accesorii), ar fi trebuit analizată posibilitatea ca și bunii plătitori să fie scutiți în egală măsură, pentru a nu crea dezechilibre între contribuabilii corecți și cei rău-platnici și a încuraja și pe viitor un astfel de comportament;
- în ceea ce privește **amnistia fiscală** propusă, considerăm că aceasta trebuie să fie un mecanism excepțional, aplicabil doar în circumstanțe foarte bine justificate. Amnistia fiscală poate fi percepută ca discriminatorie pentru contribuabilii care își respectă obligațiile fiscale la timp, precum membrii noștri, care și-au asumat cu responsabilitate rolul de buni plătitori, reprezentând un instrument care se poate dovedi util pentru recuperarea unor creanțe câtă vreme nu devine un obicei care încurajează neconformarea și câtă vreme nu premiază excesiv neconformarea fiscală;
- recomandăm **operaționalizarea unui sistem de prevenție proactiv din partea instituțiilor statului, astfel încât statul să nu se mai aștepte la o eventuală conformare voluntară din partea contribuabilului.** De altfel, conceptul de conformare voluntară necesită un proiect legislativ dedicat, care trebuie luat în calcul pe viitor pentru a gestiona situația creanțelor, în special a celor mai vechi de un an;
- în ceea ce privește prevederile art. XIX, se propune ca eșalonarea plăților să fie mai scurtă, în sensul reducerii numărului de tranșe de la patru la două și distribuția plăților după cum urmează: 2025 – 20%, 2026 – 80%. Rațiunea modificării vizează

faptul că acestea reprezintă un drept care derivă din legislația națională, astfel că onorarea acestor datorii din partea statului trebuie realizată într-un timp decent;

- **prevederile proiectului de act normativ vor avea drept consecință sistarea sau întârzierea unui număr semnificativ de proiecte de investiții din fonduri europene sau naționale, iar Guvernul ar trebui să publice lista proiectelor afectate;**
- relația cu fondurile europene este sensibilă din perspectiva necesarului de lichidități pentru programele operaționale. Utilizarea obligațiunilor verzi este o opțiune, însă acestea au un termen de maturitate relativ îndelungat, astfel că nivelul de atractivitate poate varia, ceea ce impune luarea în considerare a unor abordări adiționale. De asemenea, trebuie avute în vedere prevederile legislative europene în domeniul plășilor întârziate și transpunerea acestora în legislația națională, respectiv realizarea unui plan pentru reducerea deficitului;
- recomandăm ca la fiecare program operațional să se aibă în vedere o **planificare a strategiei de contractare**, în sensul în care sunt programe operaționale care au contractat toată alocarea bugetară în primele 12 luni de la lansare, astfel că presiunea pe lichidități va fi una suplimentară și semnificativă, dacă se iau în calcul presiunile generate de PNRR, perioada de programare 2014 – 2020 și cea din 2021 – 2027. Abordarea acestui subiect și asumarea din partea autoritășilor de management a unei strategii de contractare este importantă, alături de pregătirea unor măsuri de sprijin pentru beneficiarii din perioada de programare 2021 – 2027. Rașunea propunerii vizează termenul scurt de implementare pentru PNRR, astfel că reorientarea fluxurilor financiare într-o primă fază către PNRR, iar ulterior către perioada de programare 2021 – 2027, trebuie avută în vedere, dat fiind faptul că programele operaționale sunt gândite a fi implementate într-o perioadă de 7+2 ani. Contractarea în avans nu face decât să amplifice nevoia de lichidități atât pentru statul român, cât și pentru beneficiarii de proiecte finanțate din fonduri europene;
- per ansamblu, considerăm că deficitul public este pe o traiectorie lipsită de sustenabilitate și că, în lipsa unor măsuri de combatere a evaziunii și de creștere a conformării fiscale, bunii platnici sunt mereu cei care vor suporta această povară. **Subliniem importanța unei abordări echitabile și echilibrate în orice măsură fiscală propusă, pentru a asigura corectitudinea și transparența sistemului fiscal și pentru a încuraja conformarea voluntară la plata taxelor.**

Președinte,
Bogdan SIMION